

ТАРАА БУДУ

1953 чылдан 1971 чылга чедир үениң дургузунда бистиң республикага тарылга шөү чаз черлериниң шингээдини азырынчы күсели-биле 106,9 муң гектардан 470 муң гектар чедир өскөн. А

18 хойжу залчег эзугаар, үч хонгаш-ла селчин кадарып туулар. Олар көл ашылында хостуг үезинде колхоз төв Балгазын суураа бажыннарып

Д. МАРТ-ООЛ,
СЭКП обкомунуң кәдзз
ажыл-агыҥ килдизиниң ин-
структору.

УРЕРИН

рши ажыгларын корум-чурумчу
ига ээлчештирилгезин шийгээтпес
д артемо үндешлеттинген о
ес болза, чер ажынын куды
деңнелин чеди алыр арта ч
-агынын хожүдешиниң амгы у
-тарылга ээлчештирилгези—ч
лаарынын үндешин. Тарылга ээл
болза, еске бүгү хемчегерин:
нл, сортут үрешини, хорзүни
рының деңшигелг аралары

A black and white photograph of a woman in a light-colored dress holding a large, dark, textured object, possibly a piece of fabric or a large flower, against a background of a man in a suit.

ЧУРУКТА: Кызылдың хлеб заводунун кондитер цегинде аныяктар бригадасынын бригадир (оң талазында) Светлана МОНГУШ мурнакчы ажылчын Валя МИХАСЯН-биле. О. ОНДАРНЫҢ фотосу.

Оттук-Даш сүт-бараан фермазынын саанчылары, хойжуларның № 1 болгаш № 2 бригадалары, пенсионерлер чөвүлели, механизаторлар, хө-

КӨВҮДЕДИР

СООЛГУ ЧЫЛДАРДА Тываның хоу ажилын ишчилери черин ажилгаварын културалын бедилдирче улук кичигейин салып турар апарган. 36 ажил-ай туруп турар тарылга элечтирилгезин 342,7 муң гектар черге чаарты көргөн. Ооң иштинде 11 ажил-ай 131,7 муң гектар черге тарылга элечтирилгезин илгиздизин алган. Республиканың илгизилге 362,4 муң гектар болге 178 тарылга элечтирилгезин кирген. Ооң иштинде 134 муң га черге 59 тарылга элечтирилгезин илгизткен. Хой чылдыг сугенгери тарымаллаң, колдуула-ла дорт база беш шолдуг тарылга элечтирилгезин бистир республиканың илгизилгезин турар. Республиканың топ зонамында тарва култу-

Планны күүседир

Д Э Э Ш

дуга, аны багбырызчыке кирип,
оларнын белгик юргутулгери
носку черлерге бижип азыл,
мактаддыларга ашша-ташпа-
ны тыгын турар. Бо буду-
ругеде куш-акылдык буду-
рукчуку каш катан ескен.
Чыным 11 айларынын плаши
ажир курустегин. Палаид
ажир 65 муз ажыг тона ху-
мур-дашты казым бетелткен.
Эки аймакды деп саадым
келген будуругеде сайгары-
га баазаы даа хамаалар.
Чыным бо уезиге чедир 280

Беш чыңдаң плаһан хуусаа
бетиге күсүдериңер толго-
лор салмышыңан кырып ту-
рур муракчыларың аң, кыар-
даң саңында күш-аңычкы че-
дигиңиңиңиңиң дугайы
чыңаткан өөрүңүң меңдө-
лөрүң «Молия» болган хаһа
парлаһаыңың өскө-даа те-
вириңиң Каз-Хемик хөмүр-
дәң разрезиде, «Тыһа туду-
гестид уаһиңиң бұдугаһе-
комбинаһида, электи став-
дһиһида доктаһаһа уаһиңиң
турур. Бу комментитерде ма-
һаттар ыһуаһиңиң эһеһиң эһеһиң.

Чың төзүшчүлөк чедир айдан четтес, салынг жолуктар утуган. Ичкангам партия, фронткед организациалары социалисттик чарымын дөөлөттү ишкарарым чедин ап, чаа мылга куш-ажылтык чединишкер-биле жууражарын утас жүрүлүг.

- Н. ФИЛИМОНОВА,

СЭКП Кызыл хоорай комитетинин үлөтүр болгаш транспорт кылдынын инструктору.

Чоокта чаа партиянын Бай-Тайга райкомо районуна төрөзжөннөр чөтөөлөрүнүн баргаларынын ийи түнүртү семинарлар эрттирген. Оңу баштайгы түнүбү аямыча чонпармы колжунууга кийизийиалгезинин соругаларынын, бүтүрүшү өөрдөгизинин тоодулууну району бототтунды турарын дугайында лекцияларын дугайлаш. Оңу соонда району төрөзжөннөр чөтөөлөрүнүн өтөгүсонуулаа тураларын эртти турарын дугайында шеткей-САКП бототтунды дугайында лекцияларын дугайлаш.

Огчёр-соңсулдамыз турам

Семинарның ийгиш күнүндө
кожамыста Барыын-Хемчик
районунун чандык терээжен-
тер чөвүлөлдөрүнүн ажылын
сонуурган, оларнын ажыктыг,

А. БАРБА,
Бай-Тайганың Шуйда ка-
мышылга школазында херэ-
сеннер чөвүлелиниң даргазы.

—ЭН К

COL COL

РУЛГА

ТАРАА БУДУРЕРИН КӨВУДЕДИРИ—ЭН КОЛ СОРУЛГА

1953 чылдан 1971 чылга чедир үениң дургузунда бистиң республикага тарылга шөү чаз черлериниң шингээдини азырынчы күсели-биле 106,9 муң гектардан 470 муң гектар чедир өскөн. А

рши ажыгларын корум-чурумчу
ига ээлчештирилгезин шийгээтпес
д артемо үндешлеттинген о
ес болза, чер ажынын куды
деңнелин чеди алыр арта ч
-агынын хожүдешиниң амгы у
-арыла ээлчештирилгези—ч
ларын үндешин. Тарыла ээл
болза, еске бүгү хемчегерин
нл, сортут үрешини, хорзүни
рынч депшилгелг аралары

СООЛГУ ЧЫЛДАРДА Тываның хоу ажилын ишчилери черин ажилгаварын културалын бедилдерине улук кичигейин салын турар апарган. 36 ажил-айгуу турар тарылга элечтирилгезин 342,7 муу гектар черге чаарты коргон. Ооң иштинде 11 ажил-айгуу 131,7 муу гектар черге тарылга элечтирилгезин илгиздизин алган. Республиканын илгизинде 362,4 муу гектар молге 178 тарылга элечтирилгезин кичирген. Ооң иштинде 134 муу га черге 59 тарылга элечтирилгезин илгизоткен. Хой чылдыг сугенгери тарымывал, колдуудала дорт база беш шолдуг тарылга элечтирилгезин бистир республиканын илгизинде турар. Республиканың дот зонамында тарва култу-

биринчи бодуға экинчи-ондө сиңирпи
йонда «Революциянын чалбыгы»
куруктурду, эки болбаазырадым
мыз-биле чыл бүзүндө-ле чаа
турар. Сөөгү он чылдарны кы-
зыл-агыйга куруктурган черден
гумак дүжүдү гектардан 13,5 пө-
чөмдөк чылдарла гектардан 17-
жүттү ап турган. Мычаарга апа-
ң гектарындай алыр дүжү куру-
ниден 3—4 дөңгөр эвээн болуу-
ахчос ангыс чери чазын удуу

турар черлерини ш
хуузу чедир көвүдү
чанган сөлгү чүчкү
культураларымыз
гектар чөрдөн 10—
аларга.

Бо фактылар чү
бистиң республика
андарын болбазам
чаагай дүжүтү а

1964—1965 чылдарда курук-
ты тарьмга шэлэүүн 30—35
дир унугар таварьшкан. Ын-
дарда ол ажил-егийг тарьа
дүжтүү дына бедээн болгаш
2 центнер дүжтүү ан туар
ү көлгүзүн турарыл дээр-
гэ, байдалдарыгга куруктур
агил чэрлэр турум болгаш
ырыгчы магадылалы-дыр.

ШЫЛГАРАҢГАЙ ЧОГААЛЧЫ

Н. С. Тихоновтун 75 харлаанынга холбаштыр

Николай Семенович Тихонов — совет чечен чогаалдын эң чыныгы чыгармачы, шылгарангай төлөөлүлөрүнүн бирөөсү. 1917 чылдын октябры оң хамаат болгон шүлүктү болуп тургунунан улам, Революция-биле тургунунан чаа делегей-биле калып оң шүлүк чогаалы революцияга бараан болуп берген. Николай Тихоновтун бежен ажы чык дургузунда чогаал ажыла эңне-яңы-бүрү жанрларга. Ол — хамаат дайында дугайында дошкун романтиктин балладаларын бижикчил, дугайында, шериг талазы-биле патриоттук шүлүктөрдүн, шүлүктөрдүн чогаалчыларын, хай сангын тоолууларын, раскелерини оң билген, мергенчизин, прозаны, өтөркөн, критик, публицист болгон чулдуруучу.

Боду маалында, дөрт дайында киржикчил, могаз чок алы-чорукчу Н. С. Тихонов сюжеттерин, окур-херлерин дайында болгон тайбын үенин орустарында, барыла болгон чокун чүктөргө, Төрөн чүктүгү болгон дайындагы таш ап чорган. Ол дөргө хамаат дайында кызыл-шериг-жилер, Кавказтын даг чүктүгү кижилер, Ортаама Азияны курган холуларын тилекчилер, Ленинградтын кам-лаачылары, тайбын дөрт алы-бүрү аймактарын дем-селчилер-дир.

«Бо кижилерден кагаз кылдыр болза — делегейге оон кырып кагаз турбаа, ийне» — деп, кижини тургунуну, кур-гун чөгүнү, революция даалтанын ыраажымын маалдыр-бар оол-дур. Боттарында дөрт аас-кежин бодуну Төрөн чүктүгүн, бүтү кижилер төрөлгөтөнүн хосталгазында кылдыр-санан турар хосталга ынакчылыгы, маалдыр кижилер Н. С. Тихоновтун чогаал ажылынын маалдырлары оол-дур.

Тихоновтун хой-хой номнарында интернационализмни, улустарын наймалык, күш-ажыкчы массаны акы-дуң-малыкчы чыгыс элнин темалары оңа иези-биле чырыт-тыган. Хайнышкынны чогаалчы ажыл-биле тергелет-тир тайбын талаачыларын шикээшкенин могаз чок организацылары болгон киржикчилерин бирээс боду оң акыл-чорудугазы бүгүдө билдирет.

Бодуну шылгарангай чогаалдары дөрт Н. С. Тихонов Күрүнө шаанналы үш удаа алган, Ленинни шаанналы база лауреады. Совет чечен чогаалды хогжыларын шылгарангай ачы-хавылазы база хой-ниги ажыл-херонге иделейкир киржикчил дөрт, 70 харлааны-биле холбаштыр Социалист Күш-ажыдын Маалдыр атты аңаа тымыскал. Ол — СССР-ини Дөрт Социалист хой чымыштарын дөртүдө, чечен чогаал болгон уран чүү талазы-биле Ленинни бол-ган Күрүнө шаанналынын комитетини даргазы. 1949 чылда эгелеш, тайбын камгаламын Совет комитетини даргазы. Делегейин «Улустар арамынга тайбын бижик-лаары дөрт» Ленинни шаанналы 1958 чылда аңаа тымыскал.

Н. С. Тихоновтун хой чогаалдары тыла дымла олуру-ган, оларны республика солуннарынга, «Улут-Хем» алы-пахка парала, тускай ном кылдыр база үндүрүп турган, о-релатте номнарында хой-биле киргизген.

Бүтү-эвеледин Пом палатазынын медалына баугар-алырга, Н. С. Тихоновтун чогаалдарын СССР-ге 368 катал-интин-биле 14 миллион 705 муң экземпляр тиражыт кыл-дыр, 50 дым кырынга паралаан.

ЧАА КИЖИ

Кижилер кирип келгеш, аажок тымыштап, аайын тымышап чүгө дөт, арып ширин болуп берген турган.

— Саларын арай боорда тып алдым, бо кырында кижилер бодуну-даа бажынын айып тыла — аайын — деп, бөрүдө харын каттагылап, ол чуга-лаан. — Бокудуга бажыны бо-рик бе?

— Ийе, чүү богаанын, эң? — деп, аңаа харылаан.

— Чүү богаанын чөд. Дү-дө, дөргө кулмуду хероже кижилер болуп чыдыр, болган чүгө оол-дур.

— А салар кым килер? — Аңаа орук кижилер-дир мен. Дүргө эңгелден чыгып бар чор мен. Дүргө чоругу-лар. Силерге көргүзүп бершн. Чүү дөт килер! Чорун ора-рыма хероже кижилер болуп чыдыр. Менден өскө кым-даа чок. А мен акүер өскө кым-даа болгай мен.

Ол дорган-да, Ирина, сал-тар кижилер болгон дөрт орук кижилер. Чоругулар бажы олурулар. Карашым, аажок олурулар турган дөт тур-ган. Чыгыла-даа ол чыгы-лас. Шууган улан, хар до-дун агаарда доуган, салтар, кулмуду хаймыччаларын чок-селерин ийдеп, соок, дү-ргө маңаып чоруп турган-ды.

Дөт динчалыр чыгыс эде-лик кайда бир булунду чок-чулуп кел чорган, чаа те-мизикчинин даамы кулмуду дымчалылаан. Бир бажында жышталы берген хар бүстүп кылаш, чөргө чүүрө көп дү-шкөн.

— Ох, бокал кижиге чүгө дөртөй-ле — деп, Ирина чугаалаан.

Ленинград дугайында рассказтарындан

Бүтү түгө бир-ле тоолу. Хар дүжүп турар, дымал хат арынын чыдыртып келер, хол аажок догар, дүвүрөшкөндө чүк аажок тиккелеш, оон даажы аргында-ла дымалын турар. Салтарга, калды-да Ленинград чок, харын чык, карашы курган хову турган-ды, дайынын сарыта-ры чыккан турда, кымын шууган оон уруу турган-да. Дүй шаан кааа халгага сооктаа херо-даа чок. Кулму-ту курган, кымын кий дөрт боор. Дан атымыс чөдир оон чыгыс-даа кижилер ий-лешталаан.

Харын мында, карашы чөд-дө, шууган-даа аажок дөрт аалаада чок кижилер турган-ды. Оон тымын алыр херо-до, оон сооктаа, карашыла, үгө-бокалдан хулаан алыр херо-до. Бокал-даа кижилер, чык-тымын турган. Ирина, аңаа дымчалы берген. Оон ийдеп, келде мылг болу-рун мында, бокал хероже кижиге ол хулаан кириш-кен.

Оон Ирина чат уруту, карашыда шыгына берген оон-дур хоройга көргүзүп дөрт-дөт, оон бөдир көдүрүп кел-ген. Уруту ол пөгөй тоу-биле шараан, эңи пөг, кижини чыгыды дөт келер чык-ты хероже чымын турган алган, чорукан, Кижилер боду ам-даа бастаан түм халпа-чоруп олуру.

Оон оо-биле бокал херо-же кижилер, салтарга чөдир алган, чүгөлер сөмдөргө бер-ген кун дөт, кел чорган. Херо-же ол ужу барым дүшкү-дө-да, оон када берген

Николай ТИХОНОВ. ХООРАЙДА ТУРАСКААЛ

Хоораймыда тураскаал бар, Хоор чон оңу шүтүп билер. Хуекаалды дошкун шага. Кук чыган. Ийде Ленин. Оон оон мынан сунган хоу Олтырмыс кыгы болган. Кызыл туктар чалымштар-ла, Кийги, уран динчирөө-ле.

Аңаа мынан чыгылаан Аңаа сунган, эңкежөөн, Оон-он чыдыр эркен тууду Оке улам куттуулу тур. Тайбын улуларга, Тарааны аштааннарга, Чыгыраны Советтерге Чаалаан алыр дугайында

ХООРАЙДА ТУРАСКААЛ

Оон чөптү хоойулар-даа Ол хол-биле бижиттинген. Алыс келер уездерге Алыс чалай презинер Ол хол-биле чалынган-даа, Оранжирге пептерээ-даа. Угаан соруу кижилерге Улут херел болуп чыраан, Хоораймыда тураскаалге —

Холун сунган Пляжиче Ургучу-ле көрдүр мен. Уелерин салдыр-дыр мен. — Бистин-биле кады чорду, Бистин-биле кады чор сен. Моон мылайы салта-даарга Монге чурттан чорур-даа сен! Очулдуран Б. ХОВЕЧМЕЛ.

Школачы шыдырсачылар маргылдаазы

Бил-Хем районун Эорбек 8 чыл школынын команда болган хууда бирги чери дөрт шыдыраа маргылдаазы болуп эркен. Аңаа школын эң шыраак 16 шыдыраачын кырышкен. Бир ведаа ажы ургучулар маргылдаанын түн-мелинде бирги чери 7 класстын өрөнкисин Сапа Сайын-Хөө, ийинини ол-ла класстын өрөнкисин Гена Седил-оол алганар. Команда аайы-биле 7 класстын оолдары шыга-раанар.

Тилекчилер декабрың 11—12-де Туран хоорайга болуп районун школыларын шыдыраа маргылдаанын кир-жилер.

Д. СЕДИН.

ЧУРУКЧУЛАР — ЧОНГА

дир. Чаала-сиаилер болгон шимен каастаар уран чүү талазы-биле Совет Динчизинин бүгү республикаларындал ажалдар ийде кирип турар.

Бистин республиканын дөртүк лотереянын ойнаашкынынга бөзү-биле Херте Хуна, Салач Чыган, Сааа Гөзгө, Мижит-Доржу, Баир Байынды болгон өскөдө-даа чонар-даштан кылган ажалдарын хулаан алган. Дөртүк лотереяны билет-тер чонга тардырынга чүрүкчулар Май-оол Даржай, Нико-лай Ондар болгон өскө-даа хой кижилер иделейкир ажал-даанар.

Дөртүк лотереянын ойнаашкынында каастап чарашчыды каан он бөт херекселдир, бажын ийтинин аидел чүдүдери баа бар, ол лотереяны баугар Совет Динчизинин хоорай-зынга, Болгарияга, Венгрияга, Польшага болгон өскө-даа чурттарга баар пүтөканы ойнап ал болур. «Совет чүрүкчу»

А. Мохов чемпион болган

апарган. Мынча-даа С. Ма-ад бир чык бөззаны «белек-кө» берген, кара таланын лоянын чай алыдырбайн шалап эгелеш. Шалакын төмөс болу бөзгө, уду-ламычтар тайбын көрөөн чарганар.

Б. Ооржак биле Л. Мохов-тун ужуражылаа көрүчү-лерин кичээлейкир болган. Карашы-биле Мохов француз камгалады билди алган. Ий-чалла-даа оон ойнааы Н. Чыргал-оол камгала-биле халдаашкыны катал чоруду турган, хайым болурун бө-

Бо чурукта республиканың бот-тыындыр уран чүү көрүдөзүгө бир дугаар чери алган Чөөн-Хемчик районун хойнуң ырызынын киржикчилери. О. ОХЕМЧИКТИН ФОТОСУ.

Н. А. Некрасовка тураскааткан эртем сессиязы

Москвада, Ленинградта, Киветин, Мансикын болгон өскө-даа хоорайларын эргел-денери, чыгышчылар, най-мыскал дөрт өрөйле чыгышчы бижикчилер, му-скалдарын ажалдагылар Н. А. Некрасовтун тургунун бээр 150 чыл оонга холбаштырган байыр-алды эргем сессиянын кам-малы келгенер. Делегей чечен чогаалынын А. М. Горь-кий атты институтунга де-кабрың 1-де ол ажитын-ган.

Академик М. Б. Хрещенко сессияга эс сөс чоруду-ган.

— Николай Алексеевич Некрасовтун чогаал ажылы орус чечен чогаалын эңне кай-сачыкты арнынныкы би-рээс болгон — деп, ол чуга-лаан. — Бистин национал чор-галарымыс болу берген өндүр-үлүг чогаалчы-художник чө-гоалдарымыс орус революци-ларын — хой салгалары ки-жигитинген. Н. А. Некрасов-тун чогаалымыс ажалдары бистин Төрөн чүктүгүн болгон өскө-даа чурттарын улаан-бөдөл ажалдарын бо-йыткан. Н. А. Некрасов бөзү-кө бистин үенин кижиге, бистин чогаалчымыс.

Н. А. Некрасовтун шүлүк чогаалы орус чечен чогаал-дын төлүгүдө көпалтаттын-мас болушкун болуп турар. Бодуну үгө-биле ол эңне сырып тоалааы чорган. Оон чогаал ажылына чонун амы-дыран бир-ле дугаар ийдеп-үргөн. Төрөн чүктүгү, боду-нун хонугу бараан болуру — оон чогаалдарын эң чүгүлү чүдөйгөдөн бирээс. Некрасов-тун чон дөт сөткүл ары-ын, түрөдөн чорамын келер үгө бузурал-биле сунушкен турган. Харын оон оң ужу-рунда Н. А. Некрасовтун чү-

де төгө талазы-биле ромжи эгес, харын ажы рөз оон салдарын баа салдырар көр-үжүрүлүс.

Делегей чечен чогаалынын А. М. Горький атты инсти-тутунуң чогаал болгон дым са-быры, Орус чечен чогаал ич-тигүдө (Пушкин бажыны) сессияны организацыон. Кай-сачыкты орус шүлүк-чү чогаал ажылынын эң чүгүлү талааларына жазармын-кай ажалдарын оон кир-жикчилери ийе хун ийдеп чогаалчы көрөнөр.

(СЭТА-ның көрү).

АЛДАРЛЫГ ШЫДЫРААЧЫ АЛЕХИНГЕ ТУРАСКААТКАН

Орус улустун геннады шыдыраачымыс, делегей чөм-пону чорган Александр Алехинге тураскааткан бүтү делегейин «Москва 71» деп маргылдааы чоонка чаа Москвада эгелеш. Ийде деле-гейин болгон СССР-ини чөм-понарында эгелеш, муру-нуда делегейин чөмпоу чоран үш кижилер, шүтү да-мыс чети болгон он бир со-вет гроссмейстер кирип турар. Оларын арамдаа Александр-биле ойнап, чорал-ган гроссмейстер М. Ботвинник биле Н. Некрасов биле Коваль-турар маргылаачы. Ийде-ла-да мемориалды киржик-чилерини арамдаа элдерди шыдыраачы-биле ойнап чор-ган, харын-даа бир катал у-кан ийде бар: ол дөргө кол еудейин ораакчымыс В. Ми-кенас-тыр.

Чоонку үдө Москвага шы-дыраа талазы-биле уаут мар-гылдаалар болбааны-биле москвичлар болуп турар маргылдааны уаут согурула-биле көрүп турар. Ам ийде алды салып болуу эркен. Оон түдөкөл бижиринин муру-нуда баштайы салгыны болуп эркенни көрө каа-таа, чүгө дөргө ол, мен бо-лаармыга, чөдө солун-да, чыгып-даа кымын.

Гроссмейстер база уаут ча-гылы кылды болуп дөт чүгө-ге билген салгыда көрүчүлөр буга-дөт-ле боор. Ол чүд дө-дө, М. Таль хамикын муру-нуда «аварияга» таарыш-кан, ийде гроссмейстер Ф. Опафессонга уттурган каан. У-турда, барып-барып, мат ка-гар аргалык көптү оварлар, аямыл көп кымыскал, а оонун эгелээрде удырынга буга-дөт-ле болуу, оонун бөзүн халас каап берип, элден эге-

дөт турган.

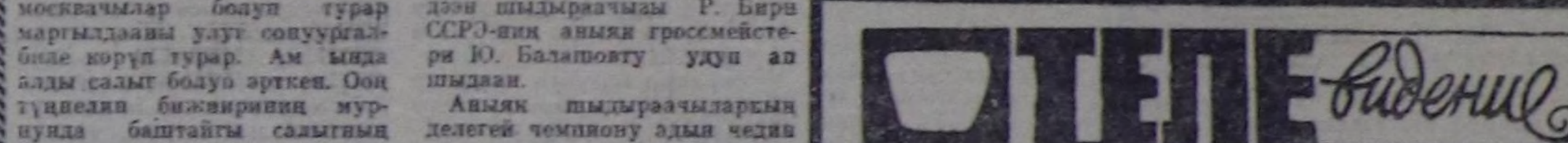
Маргылдааны согуруган ту-рарындагы кичээлге делегей чөмпоу Борис Спасс-кийин салгылаарда. Ол-даа билдиргип болгай: келер ча-мы америк шыдыраачы Ро-берт Фишер-биле ойнаарыга бо маргылдаа алаа уаут аажытты, эңи бөзөткө болур. А. Сисков сөзүгү үдө мар-гылдааларга шоошүт кириш-кени келген. Ийде-ла-даа уадаа ол аны-бүрү шөкө-дө-дөт кылдыр боор. Спасский дөдөр кылдыр боор. Спасский баштайы элесте Венгрия-нын гроссмейстер Л. Ландо-биле ойнаап, эңи билдиргип сонааралык, түдөкөл-дө бир сап алган. Ийде-ла-даа алдым салгыда эңс-чөмпоу Т. Петросян уттурушканын баш уаут айтты кааы.

В. Корной биле Т. Петро-сян ойнап. Петросян үдө кичте удурушканын дүжү бөзүрүлө алдылаан. АКШ-тын база бир тергени дөт шыдыраачы Р. Бирн СССР-ини анык гроссмейсте-ри Ю. Балашовту удуу ал-шылган.

Анык шыдыраачыларын делегей чөмпоу адым чөдир ий чоран гроссмейстерлер югослав Б. Перма биле А. Киршов ийдеп сонааралы-тыган салгы хайым болган. Ийде-ла кичте аты элден чорал рушун Ф. Георгий ий-мөт шыдыраачы В. Ульман-биле хаймылаан.

Д. Бронштейн — Л. Штейн-вич, В. Смислов — В. Тукма-ковту салгалары сонаарал-тыганын турган. Оон түн-нослору: Штейн — Бронштейн, Балашов — Ульманын у-канар, Савон биле Гөр (Че-хословакия), Смыслов биле Тукмаков хаймылаан.

Бирин салыг мынды көрү-

ДЕКАБРЬ 4-ТЕ МОСКВАДАН

11.55 — Дамыдылгалар программасы. 12.00 — Сөөлү ма-дө-дө. 12.05 — Урутарга. «Улут Инан». Калпынны ойнаа-рктар театрынын шижин. 13.10 — «Орус музиканын ари-нарында». Дамыдылгалы музика талазы-биле шижинде-чи Н. Солодовков чорудар. 14.00 — «Экономика-математик ажалдарга болгон саналга техникалык үндөдөдө уаут ажал-аажылы эргелен башкарып саймаларгайыларын айттырылар». «Ажалдар болгон денсөөр аайы-биле он-тималдык планашкынын ажалдар болгон херо-дө». СССР-ини эргелен Академиянын корреспондент-жигу-ну А. Г. Агабегян дамыдылгалы чорудар. 14.30 — Астрала концерт. 15.00 — «Дүрүм болгон ийде». 15.30 — «Чап-сар. 15.30 — Диргит чуруктарын филм 15.45 — «Бо хун — Янояны. Дамыдылгалы. Бирге Бүгү-эвеледин Топ радио-нуң болгон теледөдөкөсүн политикай хайларачылар Виктор Штрайн дамыдылгалы чорудар. 16.30 — «Экономика-математик ажалдарга болгон саналга техникалык үндөдөдө уаут ажал-аажылы эргелен башкарып саймаларгайыларын айттырылар. 17.30 — «Уаут хунуң эркен». Уран-чечен филм.

КЫЗЫЛДАН

19.00 — Диргит чуруктарын филм. 19.20 — Арменияны уран чүүд мастерлериниң концерти.

МОСКВАДАН

20.30 — Концерт. 21.00 — Уран-чечен филм. 22.15 — «Музыка-лыг ужуражылаа». 22.50 — 23.00 — «Чапсар. 23.00 — 23.30 — «Уе». Информастык программа.

АГАР

Кызылдан агар станция-нын мадөйи баугар алдыга бөтүн республикага бүргө а-лыр. Чамдын чөдөргө хар-чаар. Барын улааныкыны-ныг хаттыг дүргөи секундада 5—10 метр, барын районна-да 10—15 метр чөдир күште-

дир. Агаарын температураны дамыг чөдөргө 18—23, ар-каннарынга 20—25 градус соор.

Кызылдан шокор булуттар чагбар. Барын улааныкыны-ныг хаттыг дүргөи секундада 5—10 метр чөдөргө. Агаарын температураны 20—24 градус соок болур.

Резактор В. С. ШАРАВИН.

КИНО

ДЕКАБРЬ 4-ТЕ

«НАЙРАЛ»: «Кабулга ойналга» (1 болгон 2-ги китлоар) 10.30, 13.00, 15.40, 18.20, 21.00 тактарда.

«ПИОНЕР»: «Салыкчыга». Кипотымыды 9.00, 14.40 «Маскен Перелеска» 10.40, 16.20, «Читкен ажалар» 12.40, 18.20, 20.20 тактарда.

«ВОСТОК»: «Алдын шаа» 10.30, 15.00, «Урутарга» 13.10, 16.50, «Урутаргал диалектары» 18.40, 20.30 тактарда.

«КАА-ХЕМ»: «Бистин аргымыста Москва» 15.30, 17.15, «Са-турниче орук», «Сатурниин буурааны» 19.00 тактарда.